

Številka: 1220-0006/2024-504

Datum: 9. 4. 2024

POROČILO O IZVEDENIH AKTIVNOSTIH ZA IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI ŽIVLJENJA STAREJŠIH V MO VELENJE ZA LETO 2023

MO Velenje namenja starejšim občankam in občanom posebno pozornost. V letu 2009 je pristopila k projektu Velenje, starosti prijazno mesto, katerega cilj je izboljšanje kakovosti življenja starejših občank in občanov naše občine. Starosti prijazna mesta so projekt Svetovne zdravstvene organizacije pri Organizaciji združenih narodov. MO Velenje je usmerjena v aktivno staranje, kar pomeni, da ostajajo občani v tretjem življenjskem obdobju delovno in družbeno aktivni ter živijo kar se da zdravo in zadovoljno življenje. MO Velenje sofinancira programe, namenjene starejšim.

Vrednote projekta so: aktivno staranje; aktivna pripadnost mestu; medgeneracijska solidarnost; varnost - pločniki, prehodi, klančine, zadostna osvetljenost ulic in prehodov; dostopnost do trgovin, kulturnih ustanov, občinskih uradov, zdravstvenih storitev, stanovanj; prijaznost - medčloveški odnosi, npr. prijazni delavci v zdravstvu in medsebojna pozornost, npr. klopce za počitek, smerokazi z velikimi črkami; obveščenenost – možnosti pomoči, nege na domu, delovni časi, dnevi prireditvev; socialna odgovornost – solidarnost med meščani; družabnost – društva, centri za druženje.

Z namenom izboljšanja kakovosti življenja starejših v MO Velenje smo v letu 2023, v okviru projekta Velenje, starosti prijazno mesto, izvedli tudi naslednje aktivnosti:

Urad za družbene dejavnosti MO Velenje skrbi za (do)plačevanje oskrbe in bivanja občankam in občanom MO Velenje, ki so vključeni v institucionalno varstvo v splošnih, posebnih in varstveno-delovnih centrih po Zakonu o socialnem varstvu v letu 2023 v povprečju 80 občankam in občanom na mesec. V letu 2023 so povprečno 84 uporabnikom mesečno zagotovili pomoč na domu. V letu 2023 je bilo na mesec opravljeno povprečno število učinkovitih 1.578,40 ur, število učinkovitih 19,24 ur na enega oskrbovalca/uporabnika na mesec. Skupaj je bilo v letu 2023 opravljenih 18.940,75 učinkovitih ur. Povprečna cena na uporabnika je bila v prvi polovici leta 4,59 EUR/uro opravljenih storitev, v drugi polovici leta pa 6,57 EUR/uro opravljenih storitev.

V letu 2023 je bil ponovno izveden tudi javni razpis za sofinanciranje programov organizacij upokojencev v MO Velenje. V letu 2023 smo za ta razpis namenili sredstva v višini 22.500 EUR. Na javni razpis so pravočasno prispele prijave 11 prijaviteljev. Komisija je razdelila 22.500 EUR, namenjenih za različne programe organizacij upokojencev. Vsi programi, ki so bili sprejeti v sofinanciranje, so bili v letu 2023 tudi realizirani.

V sklopu **Mladinskega centra Velenje deluje Udarnik MC Velenje**. Gre za skupino prostovoljcev, ki družinam ali posameznikom v Velenju in okolici brezplačno ponuja kakršnokoli pomoč na domu, okoli hiše, v gozdu (razne selitve, čiščenje, adaptacije stanovanj, hišna opravila, košnja trave, čiščenje gozdov, urejanje okolice, kidanje snega, pomoč pri naravnih nesrečah, razne inštrukcije, obdarovanja in animacije otrok,...). Pomoč ponuja tistim, ki si zaradi slabšega socialnega stanja ne morejo privoščiti dodatne pomoči, starejšim osebam in tistim, ki zaradi zdravstvenih omejitev dela ne zmorejo opraviti sami. Na pomoč priskočijo tudi raznim organizacijam, zavodom in društvom, ki delujejo v korist lokalne skupnosti. Svoje aktivnosti so razširili tudi na akcije, v katerih obiskujejo in animirajo različne ranljive skupine ljudi (brezdomne osebe, begunci, starostniki, invalidi, varovanke Varne hiše, otroci v bolnišnicah, varovanci prevzgojnih zavodov). Prostovoljci nudijo tudi brezplačne prevoze starejšim in gibalno oviranim občankam in občanom MO Velenje v sklopu projekta Kamerat.

Projekt Kamerat

V letu 2018 so v MO Velenje pričeli z izvajanjem projekta Kamerat, ki omogoča starejšim in gibalno oviranim več mobilnosti. Brezplačni prevozi so namenjeni starejšim od 65 let ter gibalno oviranim občankam in občanom MO Velenje, ki nimajo drugih možnosti prevoza. Osnovna načela projekta so medgeneracijska solidarnost, spodbujanje aktivnega življenja, povezovanje, sodelovanje, spoštovanje narave in podpiranje prostovoljstva. Prevozi se izvajajo na relaciji Šaleške doline (Zdravstveni dom Velenje, pokopališče, lekarna, banka, trgovina, Bolnišnica Topolšica...), ob delavnikih, med 8.00 in 15.00. Vse prevoze je potrebno rezervirati vsaj tri dni prej na telefonski številki 080 15 70. Ta način omogoča, da zagotovijo prevoz kar se da največjemu številu uporabnikov. Klicni center je vzpostavljen na Uradu za družbene dejavnosti. MO Velenje je za ta namen kupila električni avtomobil, s katerim upravlja Mladinski center Velenje, prevoze pa izvajajo prostovoljci Udarnika MC.

V letu 2023 je bilo opravljenih skupaj več kot 600 prevozov. Največ je bilo prevozov v Zdravstveni dom Velenje, Bolnišnico Topolšica in Terme Topolšica.

Projekt Starejši za starejše

Osnovni cilj projekta je najti osamljene, onemogle, osiromašene starostnike, jim olepšati starost, olajšati njihove stiske, olajšati stike z okoljem, razširiti njihovo socialno mrežo, odpreti vrata društev vsem osamljenim in jih povabiti k aktivnostim, prenesti informacije o starejših, ki potrebujejo in želijo pomoč, odgovornim v javnih zavodih, vplivati na izboljšanje storitev, pomagati drugim humanitarnim organizacijam najti tiste, ki so pomoči potrebni in povečati vpliv civilne družbe na odločitve o starejših in njihovih potrebah.

V letu 2023 je minilo 18 let od prvih začetkov sodelovanja v projektu Starejši za starejše na področju Šaleške pokrajinske zveze društev upokojencev.

Večina starejših si želi na starost živeti v svojem domačem okolju, tudi ko so že manj pri močeh. Njihova največja želja je, da starost preživljajo doma, da niso osamljeni in da niso brez potrebne pomoči. K temu lahko veliko pripomorejo starejši z organizirano medsebojno prostovoljno pomočjo. Zaradi tega so se tudi na območju Šaleške pokrajinske zveze društev upokojencev vključili v prostovoljni projekt Starejši za starejše za višjo kakovost življenja doma. S tem želijo kaj dobrega narediti za njihove vrstnike. Program je zasnovala in ga vodi Zveza društev upokojencev Slovenije, ki je v ta namen namenila društvom udeleženi v program del finančnih sredstev za materialne stroške delovanja pridobljenih s strani Ministrstva za delo, družino in enake možnosti, FIHO in drugih občasnih sponzorjev.

Prostovoljci obiskujejo vse nad 69 let stare osebe in pri prvem obisku zberejo podatke o njihovih razmerah in o potrebi po eventualni pomoči na osnovi izpolnjenega vprašalnika. Obiskani starejši v veliki meri želijo, da jih prostovoljci občasno obiskujejo, marsikateremu so lahko v veliko pomoč pri iskanju potrebne pomoči, saj so opremljeni z informacijami, kako priti do željene pomoči. Najbolj so veseli obiskov svojih vrstnikov, se pogovarjajo z njimi, saj tako lažje premostijo svojo osamljenost.

S prostovoljnimi delom si prizadevajo dosežati cilje programa:

- spoznati potrebe starejših doma,
- pomagati poiskati ustrezno pomoč,

- manjšati osamljenost in povečati njihovo kvaliteto življenja doma,
- vzpostaviti sodelovanje z vsemi, ki se ukvarjajo s pomočjo starejšim.

Na področju Šaleške pokrajinske zveze društev upokojencev so se v program vključili s pripravami, poizkusnimi obiski in vnašanjem podatkov že leta 2005, ko se je v program vključila Univerza za 3. življenjsko obdobje, katera je kasneje prepustila delo pristojnim društvom upokojencev. Društva so se v projekt vključevala postopoma. V projektu delajo naslednja društva upokojencev:

- DU Šoštanj – od leta 2005,
- DU Velenje – od leta 2009,
- DU Vinska Gora – od leta 2006 v okviru UNI3, samostojno od leta 2011,
- DU Šentilj pri Velenju od – leta 2011,
- DU Paka pri Velenju od – leta 2015,
- DU Šalek – od leta 2015,
- DU Ravne pri Šoštanju – samostojno od leta 2017 (prej v okviru DU Šoštanj) in
- DU Škale od – leta 2019.

V letu 2023 je v projektu Starejši za starejše na področju Šaleške pokrajinske zveze aktivno delalo 106 prostovoljk in prostovoljcev, opravili so 378 prvih in 4488 ponovnih obiskov. Ob tem velja, da je bilo obiskanih 1878 oseb – ponovni obiski se namreč opravljajo večkrat na leto, če obiskani za to izrazi željo. Nudenih je bilo 5157 pomoči v okviru društva upokojencev in 74 pomoči, organiziranih preko drugih organizacij. Največ pomoči so nudili v Društvu upokojencev Velenje (4554 pri 452 osebah) v sodelovanju v projektu Viški hrane.

Število oseb, ki jim je bila nudena kakršnakoli pomoč v vseh društvih upokojencev je 769.

V okviru rednega letnega izobraževanja je bilo po nekaterih društvih (Šoštanj, Vinska Gora, Paka pri Velenju in Šentilj) s strani izobraževalke - PO koordinatorke, izvedeno izobraževanje prostovoljcev na temo »Nasilje nad starejšimi ljudmi«. V organizaciji projekta Starejši za starejše Šaleške pokrajine je bila izvedena dvodnevna delavnica na temo » Pomagajmo si s komunikacijo« Izvajalec aktivnosti je bil Večgeneracijski center Planet Generacij. Letno srečanje vseh prostovoljcev Šaleške pokrajine je bilo 8. 11. 2023 na Turistični kmetiji Pirnat v Topolšici, ki je bilo zelo dobro obiskano.

Pripravljenost in pomoč prostovoljcev se je izkazala tudi v katastrofalni ujmi v avgustu 2023, predvsem na prizadetih območjih, kjer so bili prizadeti tudi uporabniki projekta. Prostovoljci so klicali uporabnike, jih pogosteje obiskovali, se povezali s civilno zaščito, Rdečim križem in Karitasom. Nekateri so donirali hrano, denarna sredstva, sodelovali pri zbiranju pomoči potrebnim in informirali uporabnike o pridobitvi raznih pomoči in jim pomagali pri izpolnjevanju vlog.

Cilji projekta so ohranitev poslanstva, obiskati še več starejših in osamljenih, več pozornosti posvetiti obiskom v mestih in privabiti nove prostovoljce. K sodelovanju želijo privabiti društvi upokojencev Pesje in Šmartno ob Paki, ki še ne sodelujeta v projektu.

Projekt Donirana hrana

V MO Velenje od meseca marca 2014 izvajamo projekt Donirana hrana, katerega glavni namen je organizirati prevzem in predajo hrane, ki je pred iztekom roka uporabnosti in bi jo drugače trgovci ob koncu dneva dali v uničenje oziroma zavrgli.

Krovno projekt koordinira Zveza Lions klubov Slovenije, v Velenju pa prevzem hrane organizirajo prostovoljci Lions kluba Velenje, soudeleženci pri razvozu so Rotary klub Velenje, Rdeči križ Slovenija OZ Velenje in Strokovni svet za socialna vprašanja pri Območni organizaciji Socialnih demokratov Velenje. Prejemniki oziroma razdeljevalci hrane so Društvo upokojencev Velenje, Društvo Invalid Konovo in Medobčinsko društvo invalidov Šaleške doline Velenje. Le-ti hrano na osnovi urejenih seznamov razdelijo socialno ogroženim posameznikom in družinam.

Hrano v Velenju donirajo Mercator Center Velenje, Interspar Selo, Hipermarket Spar Velenjka, Hipermarket Spar center, Hofer Partizanska cesta, Hofer Selo in Lidl ter ostali (tržnica). Prevzem hrane poteka vsak dan po obratovalnem času trgovin, tudi med vikendi in prazniki.

Z okoli 80 prostovoljci je bilo v letu 2023 zbranih preko 90 ton hrane v vrednosti, ki je preseгла vrednost 490.000 EUR; 60% hrane je bilo iz dveh trgovin Hofer, 24% iz treh trgovin Špar in 17% iz ene trgovine Mercator. Donirana hrana iz trgovine Lidl in iz ostalih virov – tržnica, je ocenjena na skupaj 90.000 EUR. Hrana je bila razdeljena okoli 400 občanom z družinskimi člani tedensko. V primerjavi z letom prej je bilo v letu 2023 med prejemnike razdeljene več hrane.

Ker je projekt Donirana hrana med občankami in občani MO Velenje dobro sprejet, ga bodo prostovoljci velenjskih organizacij izvajali tudi v prihodnje.

Neprofitna stanovanja

V letu 2023 smo starejšim dodelili 4 neprofitna stanovanja, ob čemer smo seveda upoštevali njihove potrebe in jim dodelili stanovanja v pritličju ali z dvigalom. Izvedli smo tudi zamenjave stanovanj starejšim. Prav tako smo adaptirali in predelali 3 kopalnice v neprofitnih stanovanjih v lasti MO Velenje. Gre za pomembno pridobitev vseh starejših najemnikov saj smo kopalnice z banjo predelali v kopalnice s tušem. Bilo je tudi nekaj vgradenj dvigal v starejših blokih (Šalek 97, Kidričeva cesta 55), kjer smo investicijo sofinancirali v deležu etažne lastnine.

Naš cilj je dolgoročno zagotoviti stanovanja tudi starejšim prosilcem. Na pobudo upravnika ali stanovalca smo v primeru zdravstvenih problemov ali gibalnih omejitev oseb pripravljene pristopiti k potrebnim sanacijam.

Najpomembnejša pridobitev v letu 2023 pa je zagotovo 12 novih oskrbovanih stanovanj, ki smo jih zgradili na Žarovi cesti 12. Ta stanovanja smo predali namenu septembra in jih do konca leta tudi naselili.

Oskrbovana stanovanja na Žarovi cesti – 12 enot za starejše

Na MO Velenje se zavedamo potreb po daljšem neodvisnem in samostojnem življenju starejših oseb. V ta namen smo v letu 2023 zgradili oskrbovana stanovanja na Žarovi cesti. Nov objekt je sodobno zasnovan in prilagojen starejšim in gibalno oviranim. V njem je 12 stanovanjskih enot s skupnimi prostori za druženje. Površine okoli objekta omogočajo kakovostno bivanje in izvajanje aktivnosti, prilagojenih starejšim osebam. S projektom smo želeli starejšim od 65 let, ki so še sposobni samostojnega bivanja, zagotoviti njim prilagojena stanovanja. Prvi najemniki so se v stanovanja vselili v oktobru 2023.

Z zaključeno investicijo v lanskem letu smo pridobili 12 novih stanovanj za 18 stanovalcev, prilagojenih za starejše občane. V novem objektu je 6 stanovanj velikosti 57 m², ki so primerna za dve osebi, in 6 stanovanj velikosti med 35 m² in 44 m², primernih za eno osebo. Skupna vrednost projekta znaša 2.414.915 evrov, projekt sofinancira Evropska unija – NextGenerationEU v okviru Načrta za okrevanje in odpornost, v višini 947.741 evrov.

Rekonstrukcija in prizidava Doma za varstvo odraslih Velenje

Dom za varstvo odraslih Velenje je javni zavod, ki ga je ustanovila Republika Slovenija in spada pod okrilje Ministrstva za solidarno prihodnost. Zadnjih dvanajst let so si v Domu za varstvo odraslih Velenje močno prizadevali, da bi obnovili dom, ki ni več ustrezal zagotavljanju osnovnih minimalnih bivanjskih standardov in je bil statično že nevaren.

Dom za varstvo odraslih Velenje je v mesecu juniju 2021 uspešno kandidiral na Javnem razpisu za sofinanciranje vlaganj v infrastrukturo za krepitev odpornosti izvajalcev institucionalnega varstva, upoštevajoč deinstitucionalizacijo s projektom pod naslovom »COVID-19-Rekonstrukcija in prizidava Doma za varstvo odraslih Velenje« v okviru SKLOPA 1: »Prilagoditev obstoječe infrastrukture«. V mesecu decembru 2021 je bila z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sklenjena pogodba o sofinanciranju projekta v višini 12 milijonov evrov, v mesecu juniju 2022 je bil uspešno zaključen postopek javnega naročila za izbiro izvajalca gradbenih, obrtnih in instalacijskih del.

Slika: Dom v mesecu aprilu 2022

V mesecu avgustu 2022 so v domu bolj ali manj sami poskrbeli za selitev na nadomestno lokacijo v Topolšico. Območje doma je postalo gradbišče, v jesenskih mesecih hiše ni bilo več. Visoka ograja, mogočen žerjav, kupi odpadnega materiala, ki je ostajal od hiše, takšni in drugačni delovni stroji ter na desetine marljivih rok so dneve, tedne in mesece skrbeli, da je novi dom začel dobivati podobo, kakršna je danes.

Slika: Rušenje doma

Slika: Gradnja doma

Vzporedno z gradbenimi, obrtnimi in instalacijskimi deli na objektu so potekale tudi raznovrstne priprave, usklajevanja in novelacije mnogih dokumentov, izvedba javnih naročil malih in velikih vrednosti, sestanki, pogovori in dogovori. Aktivnosti v okviru izvajanja operacije so bile uspešno realizirane v skladu z zastavljenim načrtom izvedbe.

Velenje je dobilo dom starostnikov, grajen po vseh smernicah pete generacije, ki omogoča stanovalcem doma čudovite in zgledne pogoje bivanja, zaposlenim pa dobre in kvalitetne pogoje dela. V domu je 51 eno posteljnih sob in 70 dvo posteljnih sob ter dodatnih 8 eno posteljnih sob, namenjenih sivi in rdeči coni. Vsaka soba ima lastno kopalnico s sanitarijami. Nov dom je zgrajen po sistemu gospodinjskih skupnosti. Vsaka gospodinjska skupnost ima velik skupni prostor s kuhinjo in jedilnico. Na vsaki enoti je tudi sodobno opremljena skupna kopalnica in prostori za delo osebja. Novi dom ima sodobno opremljeno centralno kuhinjo z veliko jedilnico, prostore delovne terapije in fizioterapije, fitnes,

ambulanto za splošnega zdravnika, zobozdravstveno ambulanto, frizerski in pedikerski salon. Ob vstopu v dom je velika in sodobna recepcija, poleg katere je tudi večnamenska dvorana. V četrtem nadstropju je prostorna knjižnica, z izhodom na teraso, iz katere so čudoviti razgledi. Na vzhodnem delu doma so, z ločenim vhodom, prostori dnevnega varstva, in sicer s kapaciteto šest oseb. Nova infrastruktura omogoča bistveno večje in kvalitetnejše možnosti izvajanja programov ter aktivnosti na področju socialnega varstva.

Slika: Pogled na nov dom iz Kidričeve ceste

Slika: Pogled na nov dom iz Bračičeve ceste

Projekt Rekonstrukcija in prizidava Doma za varstvo odraslih Velenje je končana. Novo zgrajeni objekt je, poleg zagotavljanja normativov in standardov v socialnem varstvu, tudi lepega izgleda in preudarno načrtovan. Prostori v novem domu so razporejeni tako, da omogočajo kvalitetno bivanje stanovalcev, hkrati pa omogočajo tudi dobre pogoje za delo zaposlenih. Želja in cilj zaposlenih v domu je stanovalcem nadomestiti tisto, česar so bili deležni v domačem okolju.

MO Velenje je bdela nad gradnjo nove pridobitve za mesto in jo tudi finančno podprla. V letu 2016 je sofinancirala komunalni prispevek v višini 118.561 EUR, v letu 2022 sredstva v višini 40.000 EUR namenila za sofinanciranje izvedbe projekta novogradnje, nadzidave, prizidave in rekonstrukcije doma. V letu 2023 so bila sredstva v višini 42.951,32 EUR porabljena za izvedbo storitev v okviru investicije Rekonstrukcija in prizidava Doma za varstvo odraslih Velenje.

E-oskrba

Storitev E-oskrbe je v podporo samostojnemu in varnemu bivanju na domu za polnoletne osebe, zlasti osebe stare 65 let ali več, pri katerih je zaradi posledic bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti sposobnost samooskrbe omejena oziroma bivajo pretežni del dneva sami in ne koristijo celodnevni obliki institucionalne oskrbe. S 30. septembrom 2023 je iztekel projekt Ministrstva za zdravje, v okviru katerega je bila E-oskrba upravičencem od sredine aprila 2022 v celoti financirana s strani Evropske unije iz Evropskega socialnega sklada. Predvideno je bilo, da bo ta storitev prešla na občine, zato smo za to zagotovili sredstva. Ministrstvo za solidarno prihodnost je Telekom Slovenije skupaj s konzorcijskim partnerjem Zvezo društev upokoencev Slovenije (ZDUS) v okviru javnega razpisa »E-oskrba na daljavo« izbralo za izvajalca storitve E-oskrba. Na ta način je E-oskrba od 1. oktobra 2023 obstoječim in novim upravičencem še naprej na voljo brezplačno.

Županov sprejem za starejše

Župan MO Velenje Peter Dermol je 5. oktobra 2023, ob mednarodnem dnevu starejših, popoldan namenil druženju s starostniki in invalidi. Oktober je mesec, ki ga zaznamuje mednarodni dan starejših in to je tudi priložnost, ko župan vsako leto na sprejem povabi vse starejše občanke in občane naše občine in tudi vse naše invalide. V četrtek, 5. oktobra, jih je tako ob 17. uri sprejel v Domu kulture Velenje. Velenje je starosti prijazno mesto in občina po meri invalidov. Zavedamo se, da so starejši in občani z različnimi oviranostmi za lokalno skupnost še kako pomembni. Vse leto sodelujemo pri različnih projektih in skupaj sooblikujemo življenje v našem mestu, županov sprejem pa je namenjen predvsem druženju in sprostitvi.

Pripombe in predlogi občank in občanov MO Velenje

Spletni servis Sooblikujmo Velenje je interaktivna, javno dostopna storitev MO Velenje, s katero želimo občankam in občanom omogočiti lažjo komunikacijo z upravo, ter vas spodbuditi k sodelovanju pri ustvarjanju še boljše in še lepše podobe našega mesta. S pomočjo spletne aplikacije lahko podate pobudo, pritožbo, pohvalo oziroma upravo opozorite na morebitne pomanjkljivosti z različnih področij (javna razsvetljava, ceste, mestne zelenice, parkirišča ipd.). Moderen pristop vam omogoča točno določitev lokacije, na katero se pobuda nanaša. Le-to boste lahko določili s klikom na zemljevid ali vnosom zelene ulice oz. naslova. Aplikacija prav tako omogoča izbiro vsebinskega področja pobude, opis in dodajanje fotografij.

Spletni servis ureja urednik, ki vsako prijavljeno vsebino pregleda in v najkrajšem možnem roku pripravi odgovor. Vse konstruktivne pobude in odgovori so javno objavljeni, kar pripomore k odprti in pregledni komunikaciji z občankami in občani.

11. medgeneracijski festival »Velenje pleše«

Med 18. in 20. majem je v Velenju potekal že 11. medgeneracijski festival, tokrat pod sloganom »Velenje Pleše«. Celoten festival je bil plesno obarvan, saj smo želeli približati pomen plesa za zdravje in dobro počutje različnim generacijam. V okviru festivala je potekal bogat kulturni, družabni in izobraževalni program, namen katerega je bil predvsem druženje in povezovanje različnih generacij. Festival so organizirali MO Velenje, Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje, Festival Velenje, Mladinski center Velenje, Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje, Dom za varstvo odraslih Velenje, Zavod za turizem Šaleške doline, Šolski center Velenje, Knjižnica Velenje in Muzej Velenje.

V četrtek, 18. junija, od 18. do 19. ure je v dvorani Gaudeamus potekalo predavanje prof. dr. Zvezdana Pirtoška »Ples med mislijo, čustvom in gibom«, s katerim se je tudi uradno pričel 11. medgeneracijski festival.

V petek, 19. maja smo od 10. do 11.30 ure v dvorani Centra Nova izpeljali plesno delavnico za vse generacije »Velenje pleše«, ki jo je vodila mentorica Petra Žist. Od 12. do 13.30. ure so na Gradu Velenje odmevali afriški ritmi, na katere so lahko obiskovalci tudi zaplesali, hkrati pa so si lahko ogledali afriško zbirko. Od 18. do 19. ure je v Vili Bianca potekal Pogovor: »Kako je Velenje začelo plesati?« Gostje pogovora so bili Dragica Mavec, Verena in Drago Šulek ter Neva Trampuš. Pogovor pa je vodila Maša Miklavc. Ob 19. uri so si obiskovalci Kina Velenje lahko ogledali romantično komedijo Plesna terapija, tekom celega dne pa je bila v Knjižnici Velenje na ogled izposojna razstava knjig s plesno vsebino in možnost izposoje.

Osrednje festivalsko dogajanje se je odvijalo v soboto, 20. maja, na Titovem trgu, kjer so lahko obiskovalci od 9. ure dalje uživali v glasbi, plesnih ritmih in dogajanju na predstavitvenih stojnicah. Uvodoma se je že tradicionalno predstavila Godba veteranov Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje. Med 9. in 12. uro so si lahko obiskovalci na Titovem trgu ogledali predstavitvene stojnice z zanimivim spremljevalnim programom. V okviru plesnega dogodka »Ulica pleše«, ki sta ga koordinirali Maša Kolšek in Lucija Boruta, so se med 9.30 in 11. uro pred Domom kulture Velenje predstavile različne plesne skupine in društva, z več kot 200 plesalci vseh generacij in različnih plesnih zvrsti ter poskrbele za pravi plesni spektakel.

Ob 11. uri je obiskovalce nagovoril župan MO Velenje. Ob koncu pa smo skupaj s plesalci, učenci osnovnih šol in obiskovalci zaplesali medgeneracijski ples na pesem Maraaye 1.000 let. Vsak, ki je zaplesal v skupni točki je prejel brezplačno kapo s šiltom, tako da je zadnja plesna točka »Velenje pleše« potekala pod pisano in barvito skupno podobo mesta.

Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje (UNI 3) deluje že 38 let, kot nevladna, nepridobitna, prostovoljska organizacija na lokalni in regijski ravni s statusom javnega interesa.

V študijskem letu 2022/2023 je bilo na UNI 3 Velenje včlanjenih 361 študentov in študentk. Razpisali so 40 izobraževalnih programov, katere je obiskovalo 487 študentk in študentov. Programe, ki jih razpisuje UNI 3 Velenje so vsebinsko razdelili na osem področij: tuji jeziki (40), računalništvo (64), likovno ustvarjanje (25), geografija in zgodovina (67), glasbeno ustvarjanje (51), ročna dela (39), hortikultura (18) in skrb za lastno zdravje (183). Obseg ur dela posameznega krožka se giblje od 30 do 100 ur v študijskem letu.

Študentke in študenti so svoje znanje in ustvarjalnost širši javnosti predstavili na različnih nastopih, razstavah, festivalih, tekmovanjih, okroglih mizah. Udeležili in sodelovali so na 49-tih dogodkih. Organizacija dela poteka tako, da študijsko skupino vodijo usposobljeni mentorji (32), ki so odgovorni za strokovno in vsebinsko izvedbo programa. Pri delu v skupini jim pomagajo animatorji-prostovoljci (32), ki so motivatorji socialnega povezovanja in solidarnosti med študenti. Programi študijskega leta se izvajajo na sedežu društva, v učilnicah in vadbenih prostorih velenjskih osnovnih in srednjih šol, prostorih MO Velenje, Muzeja Velenje in Knjižnici Velenje.

Uspešnost univerze ustvarja mnogo ljudi, ki skupaj delujejo kot ustvarjalna ekipa. Prostovoljno delo je rdeča nit njihovega delovanja in uspeha in je dodana vrednost prispevka starejših v skupnosti.

Večgeneracijski center Planet generacij

V aktivnosti Večgeneracijskega centra Planet generacij se vključujejo različne, predvsem ranljive ciljne skupine prebivalstva, tako da center v okolju predstavlja prijeten in varen prostor za vse generacije in nudi možnosti za pridobivanje informacij, novih znanj in veščin, druženje, spoznavanje novih ljudi in izboljšanje kakovosti vsakdanjega življenja.

Velik del aktivnosti namenjajo starejšim občanom, ki pri njih lahko najdejo svojo sredino in na ta način ohranjajo socialne stike, širijo socialno mrežo, pridobivajo različna znanja ter imajo dostop do aktualnih informacij in raznovrstnih preventivnih vsebin.

V letu 2023 so za starejše izvajali naslednje aktivnosti, ki so večinoma potekale kontinuirano tekom celega leta:

- informiranje in neformalno druženje (od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure),
- delavnice za predstavitev aplikacij (zapisi spominov starejših),
- začetne delavnice uporabe pametnih telefonov,
- nadaljevalne delavnice uporabe pametnih telefonov,
- delavnice mojster uporabe pametnih telefonov,
- začetna računalniška delavnica,
- delavnica za digitalno fotografijo,
- jezikovne delavnice (Osnove pogovorne nemščine, Pogovorna italijanščina),
- telovadimo z Lucijo (telovadba za starejše s kineziologinjo),
- plesna delavnica (solo ples in ples v parih),
- potopisna delavnica,
- zdrava prehrana (izdelava energijskih ploščic in Tradicionalni slovenski zajtrk),
- ustvarjalne delavnice (prostoročno oblikovanje gline, izdelava mozaikov, slikarske delavnice, ročna dela, klekljanje),
- kulturno-umetniške delavnice (branje poezije, oblekli smo Kajuhovo in Pikino drevo),
- delavnice za osebno rast (pogovorne delavnice: kako čustva vplivajo na bolezni in zdravje, medsebojni odnosi, ljubezen in zaupanje, odnosi med moškim in žensko),
- igranje mini golfa na Visti,

- spoznavanje mesta Velenje (potepanje po Velenju z odkrivanjem arhitekturnih znamenitosti, zgodovinskih spomenikov),
- sodelovanje na 11. medgeneracijskem festivalu »Velenje pleše« (18., 19. in 20. maj 2023).

V letu 2023 so na lokaciji LU Velenje mesečno zabeležili povprečno 1.378 obiskov predstavnikov različnih generacij (cca 64 udeležencev dnevno). Zelo visok je delež starejših občanov, več kot 70 % vseh obiskov, kar dokazuje, da starejši tovrstne vsebine v okolju zelo potrebujejo, saj omogočajo njihovo aktivno vključenost v okolje. Vsebine v veliki meri prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja starejših v MO Velenje.

Zaključek

Starosti prijaznega gibanja ni mogoče uvajati oziroma ohranjati brez usmeritev in ciljev, zato smo začeli s pripravami za izdelavo nove Strategije razvoja socialnega varstva. Program starosti prijaznega gibanja je razvojni načrt posebne vrste, ki se lahko odlično dopolnjuje z vsemi ostalimi področji socialnega varstva. S pripravo strategije dokazujemo, da se zavedamo razsežnosti in teže demografskih sprememb, da razmišljamo globalno in delujemo lokalno. Demografskih sprememb občina ne sprejema kot breme nadaljnega razvoja, ampak kot izziv, ki odpira številne, tudi nove možnosti. Želimo podpirati želje in potrebe občanov s predlaganimi usmeritvami ter aktivnostmi, zato pri pripravi strategije sodeluje več različnih fokusnih skupin z deležniki. Strategija je razvojni dokument, ki vključuje aktivno sodelovanje tudi starejših občanov.

Smo v fazi ustanovitve Odbora za starejše kot posvetovalnega telesa Sveta MO Velenje. Naloge Odbora za starejše bodo:

- spremljanje razmer s področja življenja starejših oseb v MO Velenje;
- informiranje, obveščanje ter opozarjanje na odprta vprašanja, ki se nanašajo na področja življenja starejših oseb v MO Velenje;
- soustvarjanje strategij, politik in aktivnosti občine, ki zadeva življenje starejših;
- spremlja naloge in odločitve organov MO Velenje, ki vplivajo na delo in življenje starejših v MO Velenje;
- drugo iz področja problematike starejših.

S projektom Velenje, starosti prijazno mesto dajemo velik poudarek starostnikom, saj se zavedamo njihovega pomena. Zato poleg njihove varnosti in zdravja skrbimo, da sodelujejo pri kreiranju socialnega in kulturnega življenja naše skupnosti.

Aktivno staranje in vseživljenjsko učenje postajata vedno bolj pomembna vprašanja prihodnosti. Staranje je uspeh moderne družbe, ki ga MO Velenje želi in zna vključiti v svoje življenje in razvoj, kajti starejši niso breme, ampak vrednota.

Skrb za ljudi je naše poslanstvo in za to si bomo prizadevali tudi v prihodnje.

Pripravila:

Nina KORELC, univ. dipl. teol., l.r.
višja svetovalka

vodja Urada za družbene dejavnosti
Marko PRITRŽNIK, prof. geog. in zgod., l.r.